

A. Hoạt động khởi động

Hãy vận dụng những kinh nghiệm, hiểu biết của bản thân về trồng trọt để trả lời các câu hỏi sau:

- Trong nông nghiệp có những loại cây trồng nào? Kể tên những sản phẩm cây trồng nông nghiệp chủ yếu ở địa phương em và nước ta?
- Trồng trọt có vai trò như thế nào?
- Làm thế nào để trồng trọt đạt kết quả?

Bài làm:

- Trong nông nghiệp có những loại cây trồng: lúa, ngô, khoai, cà phê, điều, tiêu, cam, quýt....
- Những loại cây trồng nông nghiệp chủ yếu ở địa phương em là: cây cam, cây bưởi, cây lúa, cây lạc, cây đậu xanh...
- Vai trò của cây trồng là cung cấp các mặt hàng nông sản phục vụ nhu cầu của con người. Đồng thời cung cấp nhiều nông sản có giá trị xuất khẩu, tạo công ăn việc làm cho người lao động, làm cho môi trường trở nên xanh, sạch, đẹp.
- Để trồng trọt đạt kết quả cao, chúng ta cần phải biết lai tạo các loại giống mới, biết các kỹ thuật trồng và chăm sóc cây trồng theo các bước có khoa học để nâng cao chất lượng...

B. Hoạt động hình thành kiến thức

1. Khái niệm, vai trò của trồng trọt

Vì sao trồng trọt có vị trí, ý nghĩa đặc biệt quan trọng?

Bài làm:

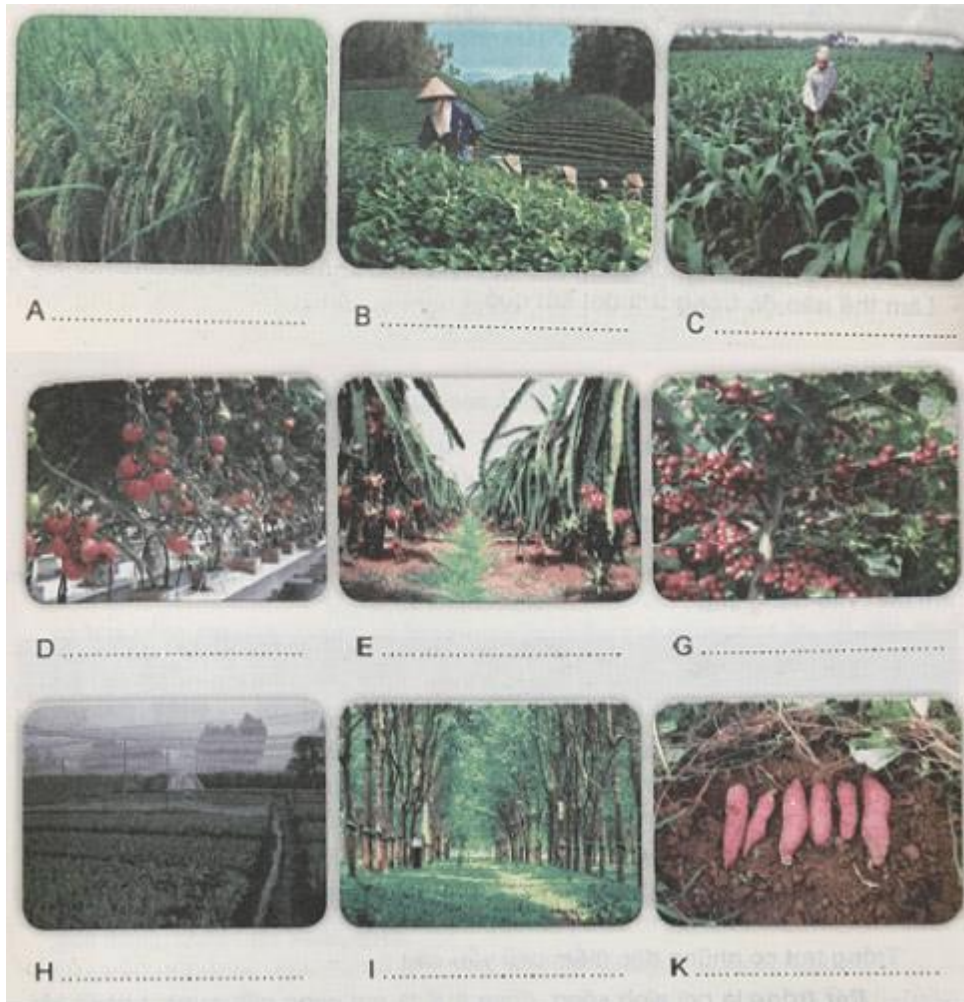
Trồng trọt có vị trí, ý nghĩa đặc biệt quan trọng vì:

- Không có hoạt động trồng trọt sẽ không thể có các sản phẩm cây trồng thì sẽ không có thức ăn cho con người và vật nuôi tồn tại.
- Các sản phẩm của trồng trọt như cao su, bông, cà phê... là nguồn nguyên liệu không thể thiếu của công nghiệp chế biến thực phẩm, sản xuất hàng tiêu dùng và thủ công nghiệp.
- Trồng trọt tạo ra nhiều loại hoa thơm, quả ngọt đáp ứng nhu cầu về vật chất, tinh thần của con người.
- Trồng trọt cung cấp nhiều nông sản có giá trị xuất khẩu, đem lại nguồn thu ngoại tệ đáng kể cho đất nước.
- Góp phần tạo công ăn việc làm cho người lao động và làm cho chương trình xanh, sạch, đẹp.

Chọn tên cây trồng thích hợp để điền vào chỗ chấm (...) dưới mỗi hình ảnh ở hình

2.1

(cây rau, cây thanh long, cây ngô, cây chè, cây cà phê, cây khoai lang, cây lúa, cây cao su, cây cà chua).

Bài làm:

Sắp xếp các hình ảnh ở hình 2.1 vào từng nhóm cây trồng trong bảng sau cho phù hợp:

Các nhóm cây trồng	Gồm các hình ảnh
Cây lương thực lấy hạt	
Cây lương thực lấy củ	
Cây thực phẩm	
Cây ăn quả	

Cây công nghiệp	
-----------------	--

Bài làm:

Các nhóm cây trồng	Gồm các hình ảnh
Cây lương thực lấy hạt	Hình A, Hình C
Cây lương thực lấy củ	Hình K
Cây thực phẩm	Hình H
Cây ăn quả	Hình D, Hình E
Cây công nghiệp	Hình B, Hình I, Hình G

Đánh dấu x vào ô trống trước những câu trả lời đúng:

Phát triển trồng trọt đem lại những lợi ích gì?

- A. Đáp ứng được nhu cầu về lương thực, thực phẩm của con người và nhu cầu về thức ăn cho chăn nuôi
- B. Nhiều sản phẩm trồng trọt có giá trị kinh tế và xuất khẩu. Vì vậy, phát triển trồng trọt sẽ góp phần cải thiện đời sống cho người lao động
- C. Tạo ra nguồn nguyên liệu dồi dào cho xuất khẩu và ngành công nghiệp thực phẩm, công nghiệp chế biến, công nghiệp sản xuất hàng tiêu dùng, tiểu thủ công nghiệp.
- D. Cung cấp nguyên liệu cho tất cả các ngành công nghiệp của đất nước
- E. Làm cho môi trường trở nên xanh, sạch, đẹp

G. Tận dụng được diện tích đất đai và nguồn lực lao động

H. Giảm biến đổi khí hậu

Bài làm:

Phát triển trồng trọt đem lại những lợi ích là:

A. Đáp ứng được nhu cầu về lương thực, thực phẩm của con người và nhu cầu về thức ăn cho chăn nuôi

B. Nhiều sản phẩm trồng trọt có giá trị kinh tế và xuất khẩu. Vì vậy, phát triển trồng trọt sẽ góp phần cải thiện đời sống cho người lao động

C. Tạo ra nguồn nguyên liệu dồi dào cho xuất khẩu và ngành công nghiệp thực phẩm, công nghiệp chế biến, công nghiệp sản xuất hàng tiêu dùng, tiểu thủ công nghiệp.

E. Làm cho môi trường trở nên xanh, sạch, đẹp

G. Tận dụng được diện tích đất đai và nguồn lực lao động

H. Giảm biến đổi khí hậu

Ghi tên sản phẩm và tác dụng của sản phẩm thu được từ hai loại cây trồng mà em biết vào bảng sau:

Tên loại cây trồng	Sản phẩm thu được từ cây trồng	Sản phẩm được sử dụng để làm gì?

Bài làm:

Tên loại cây trồng	Sản phẩm thu được từ cây trồng	Sản phẩm được sử dụng để làm gì?

Cây lúa	hạt lúa	gạo, các thực phẩm chế biến từ gạo (bún, miến, phở...), xuất khẩu ra nước ngoài.
cây cà phê	hạt cà phê	cà phê làm đồ uống, kẹo bánh từ cà phê, xuất khẩu ra nước ngoài

2. Một số đặc điểm chủ yếu của trồng trọt

- Trình bày những đặc điểm chủ yếu của trồng trọt?
- Tại sao phải chọn đất, làm đất khi tiến hành trồng trọt?
- Tại sao phải bón phân cho cây trồng trong quá trình trồng trọt

Bài làm:

- Những đặc điểm chủ yếu của trồng trọt là:
  - Đất trồng là nơi sinh sống, đồng thời là nơi cung cấp nước, không khí, các chất dinh dưỡng cần thiết cho cây trồng sinh trưởng, phát triển.
  - Đối tượng của trồng trọt là các giống cây trồng.
  - Sản xuất trồng trọt gắn liền và phụ thuộc vào các điều kiện tự nhiên.
- Phải chọn đất, làm đất khi tiến hành trồng trọt vì mỗi loài cây sẽ phù hợp với một loại đất khác nhau. Do đó, cần phải chọn loại đất phù hợp với loại cây trồng. Ngoài ra, khi trồng phải làm đất vì có như thế đất mới tơi xốp, thoáng, để có thể dễ dàng cung cấp nước và các chất dinh dưỡng.
- Cần phải bón phân cho cây trồng trong quá trình trồng trọt vì làm như vậy để cung cấp thêm chất dinh dưỡng cho cây để cây có thể phát triển tốt.

3. Các yếu tố ảnh hưởng tới trồng trọt

- Giống cây có ảnh hưởng như thế nào đến năng suất, chất lượng sản phẩm, cây trồng?
- Nêu ví dụ chứng tỏ yếu tố ngoại cảnh có ảnh hưởng tới sự sinh trưởng, phát triển của cây trồng?
- Thực hiện đúng các biện pháp kĩ thuật trong gieo trồng, chăm sóc và phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng có tác dụng như thế nào?

Bài làm:

- Giống cây có ảnh hưởng rất lớn đến năng suất, chất lượng sản phẩm, cây trồng. Do đó, cùng điều kiện trồng trọt, chăm sóc như nhau nhưng giống cây trồng khác nhau thì khả năng sinh trưởng, phát triển và cho ra năng suất, chất lượng sản phẩm khác nhau.
- Yếu tố ngoại cảnh có ảnh hưởng tới sự sinh trưởng, phát triển của cây trồng. Ví dụ: Cùng một loại gạo nếp nhưng trồng ở đồng bằng phù sa miền Bắc có khí hậu mát mẻ, giàu dinh dưỡng thì cho năng suất, chất lượng cao hơn trồng cây gạo nếp ở đồng bằng miền Trung ít màu mỡ hơn, có khí hậu gay gắt, nắng nóng hơn.
- Việc thực hiện các biện pháp kĩ thuật trong gieo trồng, chăm sóc và phòng trừ sâu, bệnh hại cây trồng sẽ làm cho cây trồng được sinh trưởng, phát triển trong điều kiện ngoại cảnh thuận lợi, có đủ các chất dinh dưỡng cần thiết và giảm tối đa các tác hại do sâu, bệnh gây ra cho cây trồng.

Ghép một cụm từ ở cột A với một cụm từ ở cột B để được các câu đúng về biện pháp kĩ thuật trong trồng trọt

Cột A	Cột B
Để đảm bảo yêu cầu về :	Cần phải thực hiện biện pháp kĩ thuật :
1. Nhiệt độ	a) Chọn vị trí, địa điểm có điều kiện về đất đai phù hợp với yêu cầu của cây trồng.
2. Ánh sáng	b) Bón phân đúng liều lượng, đúng lúc, đúng cách.
3. Nước và độ ẩm	c) Làm cho đất luôn tơi xốp, thoáng khí trong suốt quá trình trồng trọt.
4. Không khí	d) Tưới, tiêu nước đúng kĩ thuật, không để cây bị khô hạn hoặc ngập úng.
5. Các chất dinh dưỡng cần thiết cho cây	e) Chọn địa điểm, thời gian trong năm (thời vụ) có điều kiện nhiệt độ phù hợp với yêu cầu của cây để gieo trồng.
6. Đất đai	g) Xác định vị trí, thời gian trong năm có chế độ chiếu sáng phù hợp với yêu cầu của cây để gieo trồng.
Kết quả	1 - ..... ; 2 - ..... ; 3 - ..... ; 4 - ..... ; 5 - ..... ; 6 - .....

Bài làm:

Cột A	Cột B
Để đảm bảo yêu cầu về :	Cần phải thực hiện biện pháp kĩ thuật :
1. Nhiệt độ	a) Chọn vị trí, địa điểm có điều kiện về đất đai phù hợp với yêu cầu của cây trồng.
2. Ánh sáng	b) Bón phân đúng liều lượng, đúng lúc, đúng cách.
3. Nước và độ ẩm	c) Làm cho đất luôn tơi xốp, thoáng khí trong suốt quá trình trồng trọt.
4. Không khí	d) Tưới, tiêu nước đúng kĩ thuật, không để cây bị khô hạn hoặc ngập úng.
5. Các chất dinh dưỡng cần thiết cho cây	e) Chọn địa điểm, thời gian trong năm (thời vụ) có điều kiện nhiệt độ phù hợp với yêu cầu của cây để gieo trồng.
6. Đất đai	g) Xác định vị trí, thời gian trong năm có chế độ chiếu sáng phù hợp với yêu cầu của cây để gieo trồng.
Kết quả	1 - e ... ; 2 - g ... ; 3 - d ... ; 4 - c ... ; 5 - a ... ; 6 - c ...

4. Các phương thức trồng trọt chủ yếu

So sánh ưu, nhược điểm của phương thức gieo trồng cây ngoài tự nhiên và phương thức gieo trồng cây ở khu đất được bảo vệ?

Bài làm:

	Trồng cây ngoài tự nhiên	Trồng cây ở khu đất được bảo vệ
Ưu điểm	Tiến hành đơn giản, dễ thực hiện, giá thành hạ và có thể thực hiện trên diện tích lớn	Cây ít bị sâu bệnh, dễ tạo ra năng suất cao, chủ động trong việc chăm sóc và có thể sản xuất được rau, quả trái vụ, an toàn.
Nhược điểm	Cây trồng dễ bị sâu, bệnh phá hoại và việc chống chế các điều kiện bất lợi cho cây như giá rét, khô hạn, bão, lũ... rất khó khăn.	Phức tạp, đòi hỏi phải đầu tư lớn, tốn nhiều công, giá thành cao vì phải làm các khu nhà kính, nhà lưới có hệ thống gió, sưởi ấm, hệ thống ánh sáng thích hợp cho cây xanh.

- Muốn tiến hành phương thức gieo trồng ở khu đất được bảo vệ, cần phải có những điều kiện vật chất nào?
- Trong các phương thức trồng trọt trên, theo em, phương thức nào là phương thức phổ biến và được áp dụng với hầu hết các loại cây trồng ở nước ta? Vì sao?
- Ở địa phương và gia đình em thường trồng trọt theo phương thức nào? Nêu ví dụ minh họa.

Bài làm:

- Muốn tiến hành phương thức gieo trồng ở khu đất được bảo vệ, cần phải có những điều kiện vật chất là: Có các khu nhà kính, nhà lưới có hệ thống thông gió, sưởi ấm, hệ thống ánh sáng thích hợp cho cây.
- Trong các phương thức trồng trọt trên, theo em, phương thức trồng cây ngoài tự nhiên đang là phương thức phổ biến và được áp dụng với hầu hết các loại cây trồng ở nước ta vì: Vì đất nước ta hoạt động động sản xuất nông nghiệp vẫn đang là chủ đạo. Vì vậy, áp dụng phương thức trồng cây ngoài tự nhiên sẽ thực hiện được trên diện tích lớn. Hơn nữa, đây là phương thức trồng có giá thành hạ và thực hiện dễ dàng, đơn giản mà ai cũng có thể làm được.
- Ở địa phương và đình em thường trồng trọt theo phương thức gieo trồng cây ngoài tự nhiên. Ví dụ như gieo cấy lúa trên đất ruộng; trồng ngô, trồng lạc trên đất bãi...

5. Quy trình kĩ thuật trồng trọt

- Quy trình trồng trọt là gì? Khi trồng trọt mà bỏ qua một bước nào đó trong quy trình kĩ thuật trồng trọt có được không? Vì sao?
- Thực hiện đầy đủ, đúng các biện pháp kĩ thuật trong quy trình trồng trọt có tác dụng như thế nào?

Bài làm:

- Quy trình trồng trọt là những công việc được tiến hành theo một trình tự nhất định khi trồng trọt.
- Khi trồng trọt mà bỏ qua một bước nào đó tron quy trình kĩ thuật trồng trọt thì không được vì những bước khi trồng trọt là những bước cần thiết và cơ

bản nhất khi trồng trọt. Do đó, nếu bỏ qua một bước sẽ ảnh hưởng đến sự phát triển của cây trồng. Ví dụ. Nếu ta bỏ qua bước chăm sóc cây trồng thì cây sẽ bị sâu bệnh hại, còi cọc và không thể phát triển so với những cây được chăm sóc đúng quy trình.

- Thực hiện đầy đủ, đúng các biện pháp kĩ thuật trong quy trình trồng trọt sẽ giúp cho cây trồng phát triển tốt, cho hiệu quả và năng suất cao.

C - D. Hoạt động luyện tập và vận dụng

Tìm hiểu ở gia đình, địa phương em đã và đang trồng những loại cây trồng nào? Với mỗi cây trồng, em hãy hỏi người thân hoặc những người đang làm công việc trồng trọt loại cây đó để tìm hiểu những nội dung sau:

1. Lợi ích cây trồng
2. Thời gian gieo trồng
3. Những công việc cần thực hiện khi gieo trồng
4. Kinh nghiệm gieo trồng
5. Kết quả thu được

Bài làm:

Ví dụ mẫu: Cây dưa hấu

1. Lợi ích của cây dưa hấu là: Mang lại một loại trái cây tươi mát và giải nhiệt tuyệt vời. Đặc biệt, trồng loại cây này còn mang lại thu nhập cao hơn cho người nông dân so với các loại cây khác.

2. Thời gian gieo trồng cây dưa hấu là: Nước ta có thể trồng dưa hấu hầu như quanh năm. Tuy nhiên, tùy điều kiện thời tiết từng vùng mà mùa trồng có khác nhau:

- Vụ sớm (dưa Noel): Gieo trồng vào tháng 10 dương lịch và thu hoạch vào dịp Noel (20 - 30/12 dl).
- Vụ chính (dưa Tết): Gieo trồng tháng 11 dương lịch và thu hoạch vào dịp Tết Nguyên Đán.
- Vụ hè (dưa Lạc Hậu): Gieo trồng vào tháng 02- 05 dương lịch.

3. Những công việc cần thực hiện khi trồng cây dưa hấu:

- B1: Chọn giống dưa mà bạn muốn trồng
- B2: Chọn vị trí gieo trồng.
- B3: Cày đất, làm sạch cỏ
- B4: Tạo các mô đất.
- B5: Gieo hạt
- B6: Để ý mầm dưa mọc, bồi đắp mỗi mô đất bằng vật liệu thích hợp khi cây non đã đạt chiều cao khoảng 10 cm.
- B7: Chăm sóc cây, làm sạch cỏ, bón phân lân
- B8: Thu hoạch.

4. Kinh nghiệm khi trồng dưa hấu là:

- Chọn đất: Dưa hấu thích hợp ở vùng đất thịt nhẹ, đất cát pha, chủ động nguồn nước, tưới tiêu thuận lợi. Trước khi trồng dưa phải bón vôi, cày bừa kỹ.
- Màng phủ nông nghiệp: Nên dùng màng phủ có 2 mặt, mặt màu đen phủ xuống dưới có tác dụng ngăn ngừa cỏ dại, giữ ẩm, tránh xói mòn, rửa trôi, mặt bạc hướng lên trên có tác dụng phản chiếu ánh sáng mặt trời làm chói mắt, xua đuổi côn trùng gây hại cho dưa.
- Chọn quả: Nên chọn quả từ lá thứ 8 đến lá thứ 12, cách gốc khoảng 1,5 m, chọn quả dài, cuống to, tròn đầy, không bị sâu bệnh và lớn nhanh sau khi thụ phấn. Mỗi dây chọn 1 - 2 quả, sau khi chọn quả 3 - 4 ngày thì bấm ngọn để tập trung dinh dưỡng nuôi quả.

E. Hoạt động tìm tòi, mở rộng

1. Em hãy tìm đọc sách, báo hoặc tra cứu trên mạng Internet để tìm hiểu khái niệm, tác dụng của những nhóm cây trồng sau đây:

- Cây lương thực
- Cây công nghiệp
- Cây thực phẩm
- Cây lâu năm
- Cây ngắn ngày

Bài làm:

- Cây lương thực là các loại cây trồng mà sản phẩm dùng làm lương thực cho người, nguồn cung cấp chính về năng lượng và chất bột cacbohydrat trong khẩu phần thức ăn.
- Cây công nghiệp là các loại cây cho sản phẩm dùng làm nguyên liệu cho công nghiệp chế biến, đặc biệt là công nghiệp sản xuất hàng tiêu dùng và công nghiệp thực phẩm.
- Cây thực phẩm là những loại cây được trồng nhằm cung cấp nguồn thức ăn cho con người. Ví dụ như cây khoai, cây ngô, cây lúa...
- Cây lâu năm là các loại cây lâu năm có sản phẩm thu hoạch không phải là gỗ, được dùng để làm nguyên liệu cho sản xuất công nghiệp hoặc phải qua chế biến mới sử dụng được như chè, cà phê, cao su, hồ tiêu, điều, ca cao, dừa... vv.
- Cây ngắn ngày là loại cây dù trồng bất kỳ lúc nào nhưng phải đợi đến khi số giờ chiếu sáng trong ngày chuyển qua thời kỳ ngắn lại thì mới ra hoa kết quả.